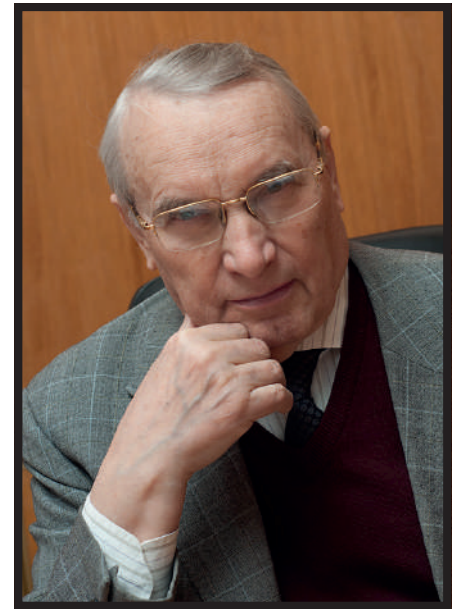

МИКОЛА МАРКОВИЧ СЕРГІЄНКО

*Учитель мой, – такая жизнь!
Знать, для того Вы родились,
Чтобы прожить свечой горящей
И миру радостью светить,
Себя бесстрастно отдавая,
И ярко до конца дожить,
Сердца людские зажигая ...*

Словами неможливо висловити ту глибоку скорботу, яка торкнулася наших сердець: 29 червня 2017 року на 83 році життя відійшов у вічність видатний вчений, член-кореспондент Національної Академії наук України та Національної Академії медичних наук України, доктор медичних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки, лауреат Державної премії в галузі науки і техніки України, професор кафедри офтальмології Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика, віце-президент Асоціації офтальмологів, які займаються хірургічною практикою.

М.М. Сергієнко народився 4 жовтня 1934 року в місті Слов'янськ, Донецької області. У 1952 році з відзнакою закінчив середню школу та вступив до Харківського медичного інституту. Після закінчення педіатричного факультету М.М. Сергієнко працює у с. Олександрівка Донецької області, де організовує офтальмологічний кабінет. Від перших місяців роботи Микола Сергієнко стає активним членом Донецького наукового товариства лікарів-офтальмологів. Свою наукову та практичну діяльність він присвятив проблемам оптичної системи ока, короткозорості, інтраокулярної корекції і мікрохірургії ока.

У 1960 році М.М. Сергієнко вступає до аспірантури на кафедру офтальмології Донецького медичного інституту, а по її закінченні у 1963 році обіймає посаду асистента цієї кафедри. Під керівництвом професора Л.Б. Заца Микола Маркович Сергієнко виконує та захищає у 1964 році кандидатську дисертацію «Вплив якості зображення на очному дні на гостроту зору».

У 1971 році М.М.Сергієнко захищає докторську дисертацію «Дослідження до теорії клінічної рефракції людського ока». Обидві роботи були розвитком спостережень за зором міопічного ока, започаткованих ще в роки навчання. У 1972 році М.М. Сергієнко стає професором кафедри.

У період 1972–1977 років М.М.Сергієнко очолює кафедру офтальмології Дагестанського медичного інституту (м. Махачкала), активно займається хірургічною практикою, освоює та удосконалює методики хірургічних втручань при катаракті, глаукомі, продовжує роботу з питань фізіологічної оптики.

У 1977 році професор Сергієнко М.М. повертається в Україну і з 1978 року очолює кафедру офтальмології Київського інституту вдосконалення лікарів (нині Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика) та стає головним офтальмологом Міністерства охорони здоров'я УРСР і незмінно виконує ці обов'язки впродовж 30 років.

Професор М.М.Сергієнко, розпочавши з 1978 року з поодиноких операцій імплантації інтраокулярних лінз, розвинув в Україні масштаби цієї методики таким чином, що в середині 80-х років Україна стала однією з передових країн Європи в цій галузі. Запатентована модель інтраокулярної лінзи професора М.М. Сергієнка стала базовою для широкого використання в Україні, було налагоджено виробництво інтраокулярних лінз у м. Києві, число операцій з імплантацією лінзи сягнуло 20 тисяч, що повністю забезпечило потребу населення республіки. За плідну роботу в цьому напрямку, яка дозволила вирішити значну соціальну проблему – проблему інвалідності внаслідок катаракти, група фахівців-офтальмологів на чолі з Миколою Марковичем Сергієнком удостоєна у 1988 році Державної премії в галузі науки і техніки. Того ж 1988 року починає функціонувати створена за ініціативою професора Сергієнка М.М. Київська міська клінічна офтальмологічна лікарня «Центр мікрохірургії ока», яка за короткий час стала провідним офтальмологічним закладом в Україні, де щорічно проводиться понад 18 тисяч операцій, лікуються хворі з України та з-за кордону, ведеться інтенсивна наукова робота. Запровадження нових технологій дозволило знизити середній ліжко-день до 2.3 (по країні 6.8),

введено в дію відділення амбулаторної хірургії як зразок організації офтальмохірургічної служби у майбутньому. За тиждень в клініці оперується понад 500 хворих, з яких тільки половина кияни. Рівень хірургії катаракти виріс до світового рівня. Проведення майстер-класів так званої «живої хірургії» – за участю, без перебільшення можна сказати, кращих офтальмохірургів світу, наприклад, доктора Ф. Крузафона (Франція), Акахоші (Японія) – показало, що наші українські фахівці працюють на рівні світових стандартів.

КМКОЛ «Центр мікрохірургії ока» став базою кафедри офтальмології Національної медичної академії післядипломної освіти ім. П.Л. Шупика. На базі КМКОЛ «ЦМХО» з 2002 року працювала спецрада по захисту кандидатських дисертацій, а з 2015 року працює спецрада по захисту кандидатських та докторських дисертацій за спеціальністю 14.01.18 – «Офтальмологія». Заплановані і виконуються 14 кандидатських і 2 докторські дисертації

У 1998 році групою Київських вчених фізиків та інженерів за ідеєю професора М.М.Сергієнка був створений перший у світі аберометр хвильового спектру (Traseu), який зробив переворот у галузі корекції зору і на сьогоднішній день залишається поза конкуренцією. Аберометрія стала сучасним стандартом оцінки якості оптики ока. Аберометр Traseu згідно з українськими патентами зараз виробляється в США.

Микола Маркович Сергієнко автор понад 500 наукових праць, в тому числі 7 монографій, 1 підручника, 50 науково-методичних видань, біля 50 патентів та авторських свідоцтв, з яких найбільш відомі в Україні та за її межами: «Клінічна рефракція людського ока» (1975), «Інтраокулярна корекція» (1990), «Офтальмологічна оптика» (1991), «The scleral rigidity of the eyes with different refractions» (2012), «Офтальмологічна оптика» (2015).

М.М.Сергієнко завжди приділяв велику увагу вихованню молодих наукових кадрів. Він керував виконанням 45 кандидатських і 8 докторських дисертацій. Серед його учнів: професор Г.Алієв, завідувач кафедри офтальмології в Махачкалі, один з провідних спеціалістів Росії в галузі рефракції ока; професор К.П. Павлюченко, завідувач кафедри офтальмології Донецького медичного університету; професор З.Ф. Веселовська, завідувач курсом офтальмології з іриодіагностикою кафедри хірургічних хвороб КМІ УАНМ; професор Н.В. Пасечнікова, директор ДУ «Інститут очних хвороб і тканинної терапії імені В.П. Філатова НАМН України»; професор С.О Риков – завідувач кафедри офтальмології НМАПО імені П.Л. Шупика; Ю.М. Кондратенко – професор кафедри офтальмології НМАПО імені Шупика, провідний офтальмохірург країни; І.В. Шаргородська – доцент кафедри офтальмології НМАПО імені П.Л. Шупика. І нині в Національній медичній академії післядипломної освіти

імені П.Л. Шупика створена та плідно працює наукова школа професора Сергієнка Миколи Марковича.

Значні досягнення професора Сергієнка М.М. в галузі фізіологічної оптики знайшли своє логічне завершення і були достойно оцінені. У 1988 році М.М. Сергієнко відзначений Державною премією в галузі науки і техніки. Професора М.М. Сергієнка було обрано членом-кореспондентом Національної Академії наук (1991) та Національної Академії медичних наук України (1993); він – Заслужений діяч науки і техніки України (1995 рік), нагороджений орденом «Дружби народів» (1982 рік) і орденами «За заслуги» III-го (1998 рік) і II-го ступеня (2004 рік).

Професор М.М. Сергієнко – віце-президент Української Асоціації офтальмологів, які займаються хірургічною практикою, почесний член Товариства офтальмологів Польщі, член редакційних колегій наукових видань: «Архів офтальмології України», «Офтальмологічний журнал», «Український медичний часопис», редакційної ради журналів: «Медичний всесвіт» (Київ), «Галицький лікарський вісник» (Івано-Франківськ), «Международный медицинский журнал» (Харків), «Gavin Publishers. Ophthalmology. Research and Reports» (США), «Clinical Ophthalmology and Vision Science» (Великобританія), «Ocular Infection and Hygiene» (США–Німеччина), «Вестник офтальмологии» (Росія).

Микола Маркович поєднував у собі якості прекрасного клініциста, обдарованого вченого і талант педагога. В цій людині злилися в одне – любов до праці з повагою до людей, гаряче серце і світлий розум, глибокі знання і працездатність, незвичайна принциповість і мудрість, вражаюче відчуття гумору, строгість і дивовижна доброта, за що йому вдячні колеги, учні, пацієнти.

Здійснене цим видатним ученим і лікарем-практиком за його довге і плідне життя в медицині стане йому нерукотворним пам'ятником.

Створений ним колектив висловлює співчуття родині та близьким у зв'язку з такою важкою втратою.

Про Миколу Марковича Сергієнка назавжди збережеться в наших серцях світла пам'ять ...

Кафедра офтальмології Національної медичної академії післядипломної освіти імені П.Л.Шупика

Київська міська клінічна офтальмологічна лікарня «Центр мікрохірургії ока»

Асоціація дитячих офтальмологів і оптометристів України

ГС «Всеукраїнський альянс катарактальних і рефракційних хірургів»

Київське товариство офтальмологів і оптометристів